

5. Program:

Izobraževanje strokovnih delavcev na področju
vzgoje in izobraževanja za delo z osebami s
spektroavtistično motnjo

Projekt:

**Usposabljanje strokovnih delavcev za uspešno vključevanje otrok in
mladostnikov s posebnimi potrebami v vzgojo in izobraževanje 2008-2011**

OCENJEVANJE SPOSOBNOSTI OSEB Z MAS

Melita Bezjak, prof.def.

OCENA

- ▣ Pred procesom učenja vedno oceniti sposobnosti in spretnosti učencev na različnih področjih
- ▣ Neformalna ocena
- ▣ Formalna ocena

NEFORMALNA OCENA

- Ocenimo trenuten nivo
- Včasih ne moremo iz formalne ocene dobiti funkcionalnih ciljev
- Lažji način pridobitve obsega sposobnosti
- Izvaja se v naravnem okolju
- Uporaba učencu znanih predmetov

Kaj opazujemo ob izvajanju neformalne ocene

- ☐ Interes / motivatorji
- ☐ Močna področja
- ☐ Delno osvojene veščine
- ☐ Učni stil (organizacija, pozornost, samostojnost, reševanje problemov,...)
- ☐ Slabosti

Programska področja neformalne ocene

- ▣ Splošna poučenost (matematika, materni jezik, spoznavanje okolja,...)
- ▣ Komunikacija
- ▣ Socializacija
- ▣ Zaposlitvene spretnosti
- ▣ Skrb zase, gospodinjska opravila
- ▣ Adaptivno vedenje

Med ocenjevanjem upoštevamo:

- ❑ Ocenjevanje je dinamičen dolgotrajen proces
- ❑ Ko ugotovimo, da nečesa ne more ali noče, se moramo vprašati: ZAKAJ?
- ❑ Biti dober opazovalec
- ❑ Informacije je potrebno deliti in preučiti skupaj z družino učenca in ostalimi člani tima

CILJI OCENE

V razredu, stanovanju:

- ▣ identificirati že delno usvojene cilje iz katerih oblikujemo učne cilje
- ▣ Generalizacija veščin pomembnih za učne cilje
- ▣ Razširiti spekter tipov strategij preko katerih učenec lažje razume podana navodila

CILJI OCENE

Pri zaposlitvenih aktivnostih, na delovnem mestu:

- Močna področja, interesi
- Samostojnost
- Sposobnost generalizacije veščin z različnimi osebami, materiali in prostorih

Primer obrazca za neformalno oceno (sestavimo sami glede na učenca in obravnavo)

	uspešno	delno	neuspešno	interesi	Delovne navade
Poveže ujemajoče se pare					
Prešteje pike					
Sešteje 5+6					
Napiše svoje ime					
Nariše konja					
Poimenuje živali na slikah					
.....					

Primer obrazca za neformalno oceno (sestavimo sami glede na učenca in obravnavo)

	uspešno	delno	neuspešno	interesi	Delovne navade
Obuje čevlje					
Najde svoje oblačilo					
Pripravi mizo za obrok					
Pomije posodo					
Pobriše posodo					
Odnese smeti					
Pospravi pribor za sabo					
.....					

Formalna ocena: PSIHOEDUKACIJSKI PROFIL

- ▣ Psychoeducational profil (PEP)
- ▣ Oblikovan leta 1979 na Univerzi v Severni Karolini
- ▣ avtorja Schopler in Reichler
- ▣ Oblikovan prvotno za tiste osebe z MAS, ki jih niso uspeli testirati z obstoječimi testi
- ▣ 1990 – PEP – R (PEP- revised)
- ▣ 2004 – PEP -3

Splošen opis PEP-3

- ▣ Oblikovan za pomoč učiteljem pri načrtovanju izobraževalnih programov (IP)
- ▣ Sestavljen iz dveh delov:
 - Izvedbeni del (performance part)
 - Poročilo skrbnika

Izvedbeni del

- Sestavljen iz 10 podtestov:
 - 6 iz področja razvojnih sposobnosti in
 - 4 iz področja neprilagojenega vedenja
- Podtesti sestavljajo skupno 3 sestave:
 - komunikacija,
 - motorika,
 - neprilagojeno vedenje

Razvojni podtesti

- ❑ kognitivno verbalni/ preverbalni (kognicija in verbalni spomin)
- ❑ Ekspresivni jezik (izražanje)
- ❑ Receptivni jezik (razumevanje)
- ❑ Fina motorika
- ❑ Groba motorika
- ❑ Vizualno-motorična imitacija

Vedenjski podtesti

- Afektivna ekspresija (čustveno izražanje)
- Socialna recipročnost (socialne interakcije)
- Značilno motorično vedenje (za MAS)
- Značilno verbalno vedenje

Poročilo skrbnika

- Temelji na vsakdanjem opazovanju otroka
- Omogoči vključitev starša v tim
- Sestavlja ga:
 - Ocena sedanjega razvojnega nivoja
 - Stopnja težav v posameznih diag.kategorijah
 - Vedenjske težave
 - Skrb zase
 - Adaptivno vedenje

Prednosti PEP testa

- Večina nalog ni odvisna od verbalnih sposobnosti
- Reševanje nalog ni časovno omejeno
- Materiali so konkretni in zanimivi tudi tistim s težkimi oblikami motenj
- Zaradi širokega razpona razvojnih nivojev je možno doseči uspešne rezultate na vseh področjih

Koga testirati?

- ▣ Namenjen otrokom od 2 do 7,5 let
- ▣ Tudi starejšim otrokom z motnjo v duševnem razvoju (upoštevamo kognitivni nivo)
- ▣ Za adolescente in odrasle osebe obstaja njim prilagojen test: AAPEP

Postopek ocenjevanja in rezultati

- 172 nalog ocenjujemo z uspešno (2), delno (1) ali neuspešno (0)
- Rezultati se vpisujejo v posebne zbirne pole
- Ob seštevku uspešnih rezultatov dobimo razvojno starost otroka na posameznih področjih in skupno
- Delni rezultati so nam smernica za oblikovanje trenutnih učnih ciljev

slike

- ▣ Prva stran pol
- ▣ Razvojna skala
- ▣ Kaka tabela
- ▣ Nekaj nalog